

Napřed vydělala, pak založila školu

ROZHOVOR Petra Illnerová vysvětluje, že nelze naplňovat vzdělávací ideály úplně bez peněz

RADKA KVAČKOVÁ

Má tři děti, je jim osm, šest a tři roky. Nebyly ale důvodem, proč se rozhodla zřít vlastní školku a školu. Do příprav se pustila Petra Illnerová dřív, než přišlo mateřství. Bývalá top manažerka, která se léta pohybovala v horních patrech personálního poradenství, prostě v jednu chvíli přehodila výhybku.

LN Vy jste studovala nějaký pedagogický obor?

Původně jsem vystudovala na Přírodovědecké fakultě Univerzity Karlovy vědeckou biologii a zároveň na Husitské teologické fakultě psychologii a filozofii. Pedagogické vzdělání jsem si doplňovala až nedávno.

LN Inspirovalo vás mateřství?

Děti přišly, aniž jsem s nimi počítala. Dělal jsem byznys, vydělávala poměrně hodně peněz, a i když jsem také prezidentkou Rotary klubu, najednou jsem měla pocit jakési plytkosti. Potkávala jsem samé vysoce postavené lidi, kteří řešili kariéru a výši svého platu. Někdy v roce 2007 jsem si řekla, že mě asi neudělá šťastnější větší auto nebo větší dům, a začala jsem hledat, jak bych mohla být prospěšná. Tak trochu vylučovací metodou jsem hledala směr. A protože se starými lidmi to neumím, začala jsem se zajímat o děti. Dostala jsem se do mateřských škol a tam mě velmi oslovila metoda montessori. Absolvovala jsem národní kurz montessori věnovaný tomuto vzdělávacímu, ale vlastně i životnímu zaměření, formulovanému před sto lety osvícenou italskou lékařkou a psychologičkou Marií Montessori, a rozhodla se založit mateřskou školu montessori, později i školu základní. Vlastní děti přišly následně.

LN Co musí mít člověk, který se rozhodne otevřít školu?

Potřebuje tři věci: prostory, personál a rodiče, kteří budou mít o toto zařízení zájem.

LN Peníze ne?

Samozřejmě peníze taky. Ty já měla vydělané.

LN Může se do něčeho takového pustit člověk, který nemá k dispozici určitý kapitál?

Není to reálné. I když se vám nějak podaří školu otevřít, ten provoz budete nějakou dobu nejspíš dotovat. V mém případě trvalo tři roky, než se školka začala samofinancovat.

LN Soukromé školy, pokud jsou zapsané v rejstříku, tedy pokud splní určité podmínky, dostávají přece státní dotace...

Jenže v mém případě bylo napřed třeba ne právě levně dobudovat a vybavit prostory, které se podařilo získat do nájmu. Původně jsem začala provozovat školku jako živnost na svoji poradenskou firmu. Plně, tedy stoprocentní státní dotace jsem dosáhla až v roce 2014. To už školka fungovala druhým školním rokem a měli jsme za sebou úspěšné šetření České školní inspekce.

LN K tomu, abyste otevřela školu jako živnost, nemusíte splnit tak přísné podmínky, jako když chcete být v rejstříku?

Já je splnila už kvůli rodičům. Teprve druhý rok mi došlo, že když už to mám splněné, není důvod se nezapsat do rejstříku.

LN S kolika žáky jste začínala první rok?

Školku jsem otvírala s třinácti dětmi. Její kapacita je pětadvacet míst, základní škola má zapsanou kapacitu třicet dětí, chceme jich ale mít tak pětadvacet.

Životní změna. Petra Illnerová sháněla lidi pro vysoké manažerské pozice, teď shání učitele. FOTO MAFRA - TOMÁŠ KRIST

LN Od jakého věku berete děti?

My brali od začátku děti od dvou a půl roku. Přípravenost pro školku je individuální. Některé dítě je připraveno ve dvou a půl, jiné není ve třech letech.

LN Vaše školka i škola jsou v Berouně. Jaké školné může člověk chtít v menším městě? Bude to asi trochu jiné než třeba v Praze nebo v Brně, že?

Kdybych si otevřela zařízení této úrovně v Praze, mohla bych chtít mezi sedmnácti a pětadvaceti tisíci měsíčně. Školné u nás ve školce je od začátku 9900 korun měsíčně, ve škole deset tisíc.

První tři roky jsem školku dotovala až sedmdesáti tisíci měsíčně. Do toho nepočítám peníze za stavební úpravy a vybavení.

LN Kolik činí státní dotace na žáka?

Na dítě v mateřské škole je to 3400 korun na měsíc, v základní škole něco přes pět tisíc. Tedy plná dotace neboli normativ. Přitom na plný normativ nemáme právo od začátku, v případě školy je maximum jen devadesát procent normativu.

LN Provoz, který veřejným školám platí obec či kraj, ovšem platíte sama, tedy ze školného, je to tak?

Ano, takové věci, jako je topení, elektřina, odpad, úklid, údržba a zejména mzdy – personální náklady, platí zřizovatel, v daném případě já.

LN Měli jste jiné školné, dokud jste nebrali státní dotace?

Nikoli, je stejné. Změnilo se to, že už nedotuji ze svého. Já první tři roky školku dotovala padesáti sedmdesáti tisíci měsíčně. Do toho nepočítám těch úvodních 1 500 000 za stavební úpravy a vybavení. Přesně to bylo tak, že první rok byl bez dotací, protože jsme ještě nebyli v rejstříku škol, druhý rok už ano, ale dosáhla jsem jen základních dotací 60 procent normativu a doplácela jsem okolo 25 korun měsíčně. Třetí rok po inspekci jsme dosáhli plných dotací a školka je schopná samofinancování. Právě na ty začátky musíte mít dostatečnou finanční rezervu.

LN Lze to pořádit levněji?

Rozhodně se dá ušetřit, pokud provozujete školu ve vlastních prostorách, protože nájem je podstatná položka. Nájem a platy jsou největší náklad. V systému montessori je třeba investovat také do pomůcek.

LN V čem se liší pomůcky v montessori školce a v té běžné?

V montessori školce nejsou hračky, jen pomůcky. To je speciální materiál, který je součástí připraveného podnětného prostředí. Správná školka montessori je

členěna do pěti oblastí: praktický život, smyslová výchova, dále matematika, kosmická výchova a jazyk. Přitom na smyslové vnímání světa spoléhá i matematická a jazyková příprava.

LN Můžete matematiku vnímat třeba hmatem?

Jistě, na to máme vřetenka, tedy jakési dřevěné tyčky. Dítě jimi manipuluje a učí se chápat, že jednu dvě tři tyčky lze uchopit jednou rukou, devět už je třeba vzít do obou rukou. Pracuje se ale i se speciálními tabulkami, například je tu stovková tabulka, s níž dítě zpočátku pracuje jako s puzzle, později uvědoměle přikládá číslo na místo, kam číslo patří. Nebo s tím, čemu říkáme banka. Děti se učí, že jednotky jsou korálky, desítka už je tyčka z deseti korálků, stovka je čtvereček a tisícovka je korálková kostka.

LN Proč jste založila po školce ještě školu?

Prostě to vyplynulo, i z iniciativy rodičů předškoláčků. Rodiče dnes opravdu řeší, co dělá dítě po většinu dne, kdy oni s ním nejsou. Asi bych do toho nešla, kdybych neměla vlastní děti. Taky se změnila okolnost. Přesněji, změnil se majitel budovy a ptal se, co plánuje. Pak nabídl, že investuje do pevné části objektu, což byla velká pomoc. Topení, rozvody, podlahy, příčky, to jsem původně platila sama při budování školky. Takže škola mě stála investičně jen 800 tisíc. Teď máme dvě patra.

LN Když majitel víc investuje, bývá ovšem větší nájem, nebo ne?

Petra Illnerová (*1973)

- Vystudovala biologii na Přírodovědecké fakultě Univerzity Karlovy a filozofii a psychologii na Husitské teologické fakultě UK.
- V roce 2016 ukončila pedagogické studium, obor předškolní a mimoškolní pedagogika, a absolvovala diplomový kurz montessori pedagogiky akreditovaný MŠMT.
- Pracovala v marketingu a věnovala se personálnímu poradenství.
- Má tři děti ve věku od čtyř do osmi let.

Ovšemže. Nájem se z padesáti tisíc zvedl na sto.

LN Pak bylo nutné sehnat lidi...

Ano, já dnes zaměstnávám patnáct lidí, jen ve škole je na 22 dětí osm zaměstnanců. Zatím čerpáme základní, šedesátiprocentní státní dotace a potřebujeme se dostat na těch 90 procent, aby škola sama sebe ufinancovala.

LN Takže o výdělku se zatím nedá mluvit...

Rozhodně ne.

LN Přesto si nelze nevšimnout, že dnes je zájem koupit soukromou školu jako investici. Jak si to vysvětlit? Jen počtem žáků?

Jistě, jde o počet žáků. Když máte sto či dvě stě žáků nebo celý řetězec škol, pak už lze hovořit o byznysu.

LN Platíte učitele víc než státní škola?

Jistě.

LN Abyste získala ty lepší, nebo abyste vůbec někoho sehnala?

Učitelé, to je velké téma. Jednak proto, že nejsou, jednak proto, že my učíme děti jinak, byť naše základní škola není vysloveně montessori. Těch, kteří chtějí dělat věci jinak a učit zajímavě, je strašně málo a hlavně málo kvalitních. Sehnat dobrého učitele, dobrého průvodce věděním, člověka, který chce děti motivovat a neustále pracovat i na sobě, je velice těžké. Jen málokterí taky chtějí dělat něco nad rámec toho, co se od nich chce na veřejné škole. Udělala jsem i negativní zkušenost s učitelkou, která mi odvedla osm žáků.

O byznysu lze snad mluvit v případě, že máte ve škole alespoň stovku, ale raději dvě stovky žáků nebo celý řetězec škol

LN Založila si vlastní školu?

Ne, učí je v rámci takzvaného domácího vzdělávání doma. V domácím vzdělávání nemá žádnou zodpovědnost, ta je na rodičích.

LN Jaký je vůbec zájem rodičů o soukromou školu na menším městě?

Dá se říct, že není zanedbatelný. Ve škole máme naplněnou kapacitu, ve školce začínáme tak s dvaceti jednadvaceti dětmi a do ledna máme vždy plno a musíme odmítnat.

LN Všechny vaše vlastní děti tam chodí?

Ano. A bez podpory mého

muže by se to vše nepodařilo zrealizovat.

LN Uměla byste říct, v čem je rozdíl mezi tím, kdyby dítě chodilo do běžné veřejné školy, a tím, když chodí do té vaší?

Rozdíl je diametrální. V přístupu a rozvoji zdravého sebevědomí. My děti vedeme od začátku k tomu, aby se ptaly, aby přijímaly informace kriticky. Aby kladly otázky, proč to tak je a k čemu to slouží. Pak je tu individuální tempo, samostatnost, vzájemný respekt. Jsou školy, které se chlubí – my učíme matematiku Hejného. To my neříkáme. My ji učíme ty děti, kterým vyhovuje, ale děti, kterým tento systém nesedí, necháme klidně počítat klasické slovečky čísel nebo jim nabídneme montessori pomůcky. Prostě nabídneme tu nevhodnější cestu vzdělávání pro každého z nich. Děti nejsou všechny stejné. Nemají stejnou velikost bot, nejdí všechny stejně, necítí všechny totéž, ale běžná škola vyžaduje, aby ve stejný čas dělaly stejné věci.

LN Individuální přístup ovšem vyžaduje malé kolektivy.

Jistě. Pokud není ve třídách do dvaceti dětí, nelze nic.

LN Vy máte kolik?

My máme třídy po pěti dětech a jeden učitel například učí první a druhou třídu, další třetí a čtvrtou, tedy tak deset až dvanáct dětí.

LN Nehlásí k vám rodiče hlavně děti s nějakými handicapy?

To se nedá říct. Spíše máme děti více nadané, bystré, děti, které k nám přecházejí z běžné veřejné školy. My totiž otevřeli pět ročníků naraz, takže přicházejí i třetíci až pátáci. Jako důvod přestupu uvádějí rodiče právě menší kolektiv, partnerský přístup, naši schopnost dítě motivovat, rozvíjet jeho zájem, což při třiceti dětech ve státní škole nelze.

LN Chcete otevřít i druhý stupeň?

Ráda bych, ale to je strašně náročné.

LN Ptám se proto, že problém se smysluplností učiva je aktuální hlavně na druhém stupni. Popravdě na prvním stupni se učitelé veřejných škol dost snaží a děti dělají pokroky. Ale na druhém stupni mnohé děti vůbec nechápu, proč se co učí.

To je problém, který začíná na pedagogických školách. Existují i druhostupňové soukromé školy a já tuto cestu nevylučuji, naopak, jistě je to smysluplné. Dokážeme pak lépe připravit dítě na další studium, neboť s ním můžeme pracovat déle. Je to ovšem velmi náročné na kvalitu personálu, znalost a odbornost učitelů druhého stupně a to je ten hlavní problém, mít nadšené pedagogy.

LN Nepovažujete za problém skutečnost, že dítě, které je celou dobu v soukromé škole, zná jen určitý druh vrstevníků, děti z dobře situovaných a často intelektuálních rodin?

To je něco, na co se mne někteří ptají. Já připouštím, že si rodiče s určitou izolovaností mohou dělat hlavu. Podle mého je to namísto v případě domácího vyučování, které dává smysl, pouze když maminka vzdělává své vlastní děti. Jinak to bývá často jen skupinka většinou nepřizpůsobivých dětí, kde si rodiče kupují „tutu na hlídání“, aby jim potomky spíše chválila, než aby je něco naučila. U nás se ale žáci stýkají s pětadvaceti různými dětmi. Různými věkově i z různých prostředí, a to i sociálních. Mají více učitelů, odborníků, lektorů. Mám pocit, že přiměřená socializace zde je, i když samozřejmě nejde o průřez celou společností.